

Published on www.bilvavi.net

[Home](#) > תפילה 005 עומד לפני המלך

תפילה 005 עומד לפני המלך

ברכה ראשונה בתפילת שמו"ע נקראת בלשון חז"ל ברכת אבות. פשוטו של דבר ממש, הברכה נקראת ברכת אבות כי יש בה את האזכרה, אלוקי אברהם, אלוקי יצחק ואלוקי יעקב.

אבל מבואר להדיה בדברי רבותינו שהברכה שנקראת ברכת אבות, יש בקרבו שורש לכל התפיסה שנקראת תפילת שמונה עשרה. כל דבר שנמצא בראשית כולל את הכל בקרבו. כמו בנים הכלולים באב. כל הברכות כולם כלולים בברכות שנקראת אבות. כמו שכל ישראל נכללים באברהם יצחק ויעקב.

גם צורת התפילה בנויה כמו צורת הכנסת ישראל בנוי. כמו שהכנסת ישראל בנוי באופן של אבות, לאחר מכן שבטים, לאחר מכן שבעים נפש ירדו אבותינו מצרים, לאחר מכן מתן תורה ששים ריבוא נשמות ישראל והשורש של הכל זה אבות.

כל אדם צריך לאמר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי. כמו שביארו רבותינו יגיעו מלשון נגיעה. כלומר המעשים של האדם צריכים לגעת במעשים של האבות. פשוטו של דברים ממש, מידתו של אברהם חסד, מידתו של יצחק יראה מידתו של יעקב רחמים. שהאדם יגע בחסד של אברהם, שיגע ביראה של יצחק, שיגע ברחמים של מידתו של יעקב של אבינו. זה פשוטו של דברים ממש אבל זה לא

תמצית הדברים וזה לא עומק המהלך בנפש.

האבות הם המרכיבים. האבות נקראית מעשה מרכבה של הקב"ה. בלשון פשוטה, יש רוכב ויש את המרכבה שנעשית כלי לרוכב. כביכול הקב"ה, כל תכלית הבריאה היא שיכירו גדולתו. תכלית הבריאה כולו היא ההכרה במציאות יתברך שמו.

הכרה במציאות יתברך שמו התגלתה ע"י האבות. אברהם השריש את הגילוי דרך המידה שנקרא חסד. זה לא שהוא גילה את החסד, אלא דרך המידה שנקראת חסד הוא גילה את הקב"ה.

יצחק אבינו גילה את הקב"ה דרך המידה שנקראת יראה. הוא לא בא לגלות את היראה אלא לגלות את הקב"ה דרך המידה שנקראת יראה. כן הדבר לגבי יעקב.

המידות הם כלים לגילוי של הבורא יתברך שמו. כשאני מכיר את מידת החסד אני צריך להכיר את בעל החסד. על ידי מידת החסד צריך להגיע להכרה של בעל החסד. בהכרה במידת היראה אני צריך להכיר את מי שאני ירא ממנו. זה נקרא שהאבות הם מרכבה. הם לא מרכבות למידותיו "מה הוא רחום אף אתה רחום". אלא הם נקראים מרכבה מכיוון שבמידה שלהם הקב"ה התגלה. אלמלא ניתנה תורה היינו לומדים, כמו שאומרים חזל מהבע"ה. אפשר ללמוד עצלות מהנמלה, אפשר ללמוד חסד. מה ההבדל אם לומדים את זה מבע"ה מאשר אם לומדים מהאבות? אם לומדים מהבע"ה, לומדים חסד לשם חסד, רחמים לשם רחמים. אבל כשלומדים את המידות מהאבות הקדושים, מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי? במידות של האבות הקדושים איך הקב"ה מתגלה דרך המידות.

כל תפיסת ההסתכלות של האדם צריכה להיות באופן שכל מה שברא הקב"ה בעולמו לא ברא אלא לכבודו. זה לא נפקמינא אם זה יהיה תפילה, תורה, אם זה יהיה גמילות חסד, אם זה יהיה מדות. הכל צריך לנבוע מתוך מבט של גילוי של הקב"ה בקרבו. כשאין לאדם את התפיסה של המבט הזה הוא יכול להסתכל בתורה כמציאות לעצמו, הוא יכול להסתכל על המידות כמציאות לעצמו וכן הלאה. זה מבט איך ישמעאל הסתכל על אברהם, זה מבט איך עשיו הסתכל על יעקב.

כל המציאות זה כלים לגילוי יתברך שמו.

זה ברור שאם הכלי חסר אז אי אפשר שאורו יתברך יתגלה בתוך.

אבל זה כלי לגילוי ולא מידה בפני עצמו. זה דרך ארץ קדמה, בסוד הקדמה לדבר, שמכח ההקדמה לדבר הוא מגיע לחפצה של הדבר.

הקב"ה רכב כביכול על מידת החסד של הדבר, והתגלה במידה של אברהם. וכן הלאה.

אלו הם דברים ופשוטים למי שתפיסת החיים שלו הוא גילוי הקב"ה, והם רחוקים ממי שתפיסת החיים שלו שהוא מסתכל על הדברים לעצמו, עלמא דפירודא.

לפי זה נבין, לשון חזל בספרי, זה מובא בשל"ה ועוד, שהתפילה צריכה להיות באופן "אליו ולא למידתו". אדם רוצה רחמים, הוא יכול לבקש מידת הרחמים. הוא יכול לבקש מהרחמים. הוא רוצה חסד, הוא יכול לבקש מהמידה של החסד. על זה אמרו חז"ל אליו, ולא אל מידתו.

תפילת העמידה נקראת עומד לפני המלך. מה כוונת הדבר? יש את מציאות הבורא יתברך שמו.

יש את האדם. האדם עומד לפני מלך? במשל גשמי הכונה עומד לפני אבל כשנאמר עומד לפני המלך הכוונה שיהיה דומה לו.

כמה שהוא לא דומה לו איך הוא יכול לעמוד לפני יתברך שמו.

מעין מה שנאמר במגילת אסתר כי "אין לבוא אל שער המלך בלבוש שק", כלומר אדם בכדי לבוא אל המלך צריך לבוא בבגדי מלכות. אם הוא מגיע בבגדים שנקראים בלשון חזל "שק ועפר.." (להשלים פסוק).

בלשון דנפש דידן, אם יש כביכול את הקב"ה ויש את מידתו של מקום, ויש את האדם שהמידות שלו שונים לגמרי מהקב"ה הוא לא יכול להיות במהלך שנקרא עומד בפני המלך.

יש מחיצה מבדלת בינו לבין הקב"ה.

מה המחיצה המבדלת? המידות של עצמו מבדילים.

בלשון יותר חדה, כנאמר בפסוק "עוונותיכם היו מבדילים". כאשר יש לאדם עוון, יש מחיצה של ברזל נפסקה בין ישראל לאביהם שבשמיים.

בלשון גשמי מה שמבדיל אדם מחברו, יש חיצה שמבדיל בינו לבין חברו.

מה מבדיל בין אדם לבוראו? בלשון כללי יש שני סוגי הבדלות.

יש הבדלה של חומריות עד התוקף הגמור שלה שזה עברות בפועל.

יש הבדלה שהיא הבדלה מכח מה שהמידות של האדם לא דומים למידתו של מקום.

יש מסך המבדיל ששייך לחומר. על זה אומרים רבותינו שאם אדם חי ומרגיש את מציאות השם יתברך בברור, אז ברור שאין לו עברות כי אם היה לו עברות אז היו מסך מבדיל בינו לבין הקב"ה.

מסך מבדיל בקומת הנפש זה לא כמו מסך המבדיל בקומת החומר.

בעולם הגשמי מסך מבדיל מעמיד מסך של חומר.

בעולם הנפש מסך המבדיל מעמיד שהנפש לא מרגיש את מה שנמצא לידה.

כמו עיוור בגשמיות שעומד לפניו בן אדם והוא לא רואה אותו. אדם שחוש המישוש שלו לקוי אז הוא ממשש דבר והוא לא יכול להרגיש אותו. לשון חזל כידוע: "אוי להם לבריות שרואות ואינם יודעות מה הם רואים".

כאשר חושי הנפש זכים הם רואים מה נמצא כאן. כשחושי הנפש עכורים הם לא רואים מה נמצא כאן.

הרי הקב"ה נמצא בכל מקום. מציאות יתברך מתמדת בנבראים בכל מקום, בכל זמן. אז למה האדם לא מרגיש את זה? כי יש לו מסך המבדיל על גבי הנפש.

בתפילה, חלק פסוקי דזמרה בא לזמר עריצים כלשון רבותינו, לסלק את החומר שלו. קודם לכן בקורבנות לסלק את העברות שלו. כל זמן שלא קדם לתפילה קורבנות, כלומר יכול להיות שיש לאדם חטא, אין לו כפרה. אם יש לו חטא, יש לו מסך המבדיל שבגללו אינו יכול לעמוד בפני המלך. לא יכול להכיר את מציאות המלך.

אם הוא מדלג על הקורבנות וכמובן לא עסקינן דווקא בדילוג בפה, יכול להיות שבפה הוא אומר את הדברים אבל

לבב רחוק, הוא רחוק מתפיסת הכפרה.

על אף שמציאותו יתברך כאן, אבל הנפש לא מרגישה זאת.

אם סדר התפילה נבנית באדם כצורתו. קורבנות, כלומר מחילת עוונות. לאחר מכן הוא עולה בקומת הנפש של זיכור החומר, כשהוא מגיע לעמידה הוא צריך להגיע למקום שאליו נקרא בלשון חזל שהוזכר לעיל, שהאבות הם המרכבה. כלומר שהמידות שלו יכולים לעמוד לפני המלך.

אבות הם הם המרכבה, מה שנוגע למדרגה דידן של מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי. כלומר האבות נקראים בלשון הפסוק "שהתלכו האבות לפני" - הם הלכו לפני הקב"ה. אתהלך לפני השם בארצות החיים. כאשר האדם נמצא בארצות החיים הוא מסולק מתפיסת המוות הוא מסולק מאותו תפיסה שהקב"ה שואל את אדם ראשון "איכה". מה אדם ראשון אומר? "את קולך שמעתי בגן ואחבא".

כל אחד מאתנו שהיה כלול בנשמת אדם ראשון, הוא מתחבא מהקב"ה. זה לא "בצל כנפיך יחסיון" שהוא מתחבא אצל הקב"ה מאחרים אלא רחמנא ליצן ההפך. מאז תפיסת הנפש היא שהיא מתחבא מהקב"ה עד שאדם מצייר בדעתו שחיים יכולים להיות בלי הכרה חושית במציאות הבורא יתברך שמו.

כשהוא אוכל מעץ הדעת, הדעת יכולה להטשטש עד כדי כך שהיא סבורה שאין כזה דבר הכרה בקב"ה. היא יכולה להטשטש עד כדי כך שאין זה עסק של האדם להכיר בקב"ה.

רבי דוד המיימוני, מצאצאי הרמב"ם כותב להדיא בספרו שאדם שלא מכיר את הקבה כאן בעולם הזה הוא לא יוכל להכיר אותו לאחר 120 בעולם העליון. וודאי שככל שהוא מכיר כאן יותר לאחר שהוא יצא מהעולם, ויהיה הפשטת החומר גמורה, כהוא יזכה להכרה יותר עליונה שם אבל מי שאין לו הכרה במציאות השם יתברך שמו זה לא נולד מהשעה שאדם מת והולך לבית עולמו. מי שנמצא כאן בעולם הזה בתפילת העמידה ויש לו הגדרה של עומד בפני המלך, לא רק בהגדרה שזה הדין של התפילה אלא בהגדרה שהנפש שלו נמצאת במקום של הגדרת הדין, הוא באמת חי כעומד לפני המלך. הוא אדם שיצא קצת, כל אחד לפי ערכו, מהמקום שנאמר את קולך שמעתי ו= בגן ואחבא".

המהלך הזה זה המהלך של האבות שנקראים אבות הם הם המרכבה.

כמו שאומרים רבותינו, בלשון המשנה, היה חטא אדם, לאחר מכן ראשון עשרה דורות, עד שבא נח, ולאחר מכן עוד עשרה דורות עד שבא אברהם אבינו והוא מתחיל מהלך חדש של תיקון החטא. מה הוא חטא עוד פעם? את קולך שמעתי בגן ואחבא. זה תמצית החטא.

ומה הוא התיקון? אבות הם הם המרכבה.

הפך גמור מקולך שמעתי בגן ואחבא זה ההפך הגמור של אבות ההם ההם המרכבה.

עד השלמות של מתן תורה, ישראל שעמדו רגליהם על הר סיני, כלשון הגמרא בשבת כידוע, פסקה זוהמתן, מה היא פסיקת הזוהמה? בזוהמה חלה עליו המציאות של "שמעתי קולך בגן ואחבא".

וכאשר נאמר פסקה זוהמתן, זוהמת הנחש מכח אכילת עץ הדעת. מה נאמר? וירד השם על הר סיני עד המדרגה של "ויחזו אלוקים".

שלמות הדבר קיים אצל משה רבינו. צריך להסתכל על החיים במבט, איפה ראשית הקלוקלו, איפה ראשית התיקון, איפה נפלנו עוד מעט ולאן צריך לחזור.

אדם הראשון קודם לפני החטא היה "אתהלך בארץ חיים" - הכרה במציאות השם ברורה.

חטא - "את קולך שמעתי ואחבא"

תיקון - פסקא זוהמתן בהר סיני וירד ה' על הר סיני ויחזקו באלוים.

נפילה עוד פעם בחטא העגל. את קולך עוד פעם שמעתי קולך בגן ואחבא.

זכור את אשר עמדת לפני השם אלוקיך בחורב. זה הזכירה איך יש צורת אדם שחי בגילוי מציאות השם יתברך בחוש ברור. "לפני השם אלוקיך בחורב".

זכירה כזאת מולידה תורה.

מי שאין לו זכירה גמורה של יום אשר עמדת לפני השם אלוקיך,

כשהוא מגיע לתפילת העמידה כעומד לפני המלך,

מתי היתה פעם אחת שכל ישראל עמדו לפני המלך? במתן תורה כל שישים ריבוא נשמות ישראל עמדו לפני מלכו של עולם.

אנוכי השם אלוקיך התגלה לא רק כמצוות האמנת אלוקות אלא נתקו דברי תורה בליבם ונתקיימו בליבם.

מה כוונת הדבר? נתקיימו בליבם? שהוא חי בהכרה חושית ברורה בגילוי השם יתברך.

כביכול השם בשמיים ואתה על הארץ אבל במעמד הר סיני התגלה "וירד השם על הר סיני" כלומר, שהגילוי הוא כנוכח פשוט שהאדם מרגיש כלשון הרמחל במסילת ישרים כדבר איש אל רעהו.

פנים בפנים דיבר השם עמכם.

כל הכח שלנו לעמוד כל יום בתפילת שמונה עשרה, ג פעמים ביום הוא רק מהכח של מעמד הר סיני שעמדו שם לפני מלכו של עולם.

הכח של ההכנה של עם ישראל שלעמוד במעמד הר סיני זה

ההכנה שהיתה הכנת המידות של הכנסת ישראל, שיהיה להם מידות שהם יוכלו לעמוד במתן תורה בהכרה חושית לפניו יתברך שמו.

מתן תורה בציור של נפש זה לא רק דבר שהיה לפני כמה אלפי שנים, והנפש מאמינה שהיה מתן תורה והיה קבלת התורה ותורה מהשמיים וכל חלקי האמונה שהם אמת.

מתן תורה בנפש, מתי אדם מקיים את זה? כאשר הוא עומד בחוש לפניו יתברך שמו, בחוש גמור. כאן הוא מקיים את הזכירה.

מההכרה הזאת הוא יוכל לעמוד ג פעמים ביום לפניו יתברך שמו.

תפילת העמידה כעומד לפני המלך לפי המתבאר עד כמה שהמידות שלו אינם דומים למידות של אבות אז יש לו מסך המבדיל בינו לבין הקב"ה.

לא רק מסך המבדיל של עבירות, לא רק המסך המבדיל של החומר, אלא מסך המבדיל של מידות.

כשהוא תיקן את המידות, ובדקות יותר תיקן את המוחין שלו הוא יכול לעמוד בפני מלכו של עולם.

אז מה היא העמידה לפני המלך?

משל למה הדבר דומה, כאשר האדם עומד לפני מראה, לפני ראי, אז מה שיש אצלו זה מה שרואים בראי. יש אספקלריא המאירה של משה רבנו. יש אספקלריא שאינה מאירה של כל הנביאים האחרים. מה ההגדרה של אספקלריא? מה שקיים במצאיות זה מה שרואים באספקלריא.

שטחיות התפיסה - אני עומד לפני הקב"ה.

אבל אמיתת הדבר הוא שכאשר האדם עומד לפני הקב"ה הוא צריך להיות אספקלריא. מה צריך לראות באספקלריא? את הקבה כביכול. מי שמגיע לפני מלכו של עולם ורואה את עצמו, הוא לא עומד לפני מלכו של עולם. תפילת המעידה כעומד לפני המלך הוא נעשה אספקלריא לגילוי הקב"ה. הוא לא מגלה את עצמו. הוא מגלה את הקב"ה. זה הטעם הברור של מה שהוזכר לעיל, שאין בתפילת שמונה מקום לבקשות פרטיות כי אם יש שם פרט אז זה המסך המבדיל לגילוי הקב"ה. כמו שבמעמד הר סיני גילוי הקבה הוא רק כאשר יש שישים ריבוא כך בכל תפילת עמידה מצד מדרגת גילוי הנפש, עד כמה שיש שם אדם פרטי הפרטיות של האדם היא מסך מבדיל לגילוי הקב"ה, כי יש שם אני.

כאשר מעמידים את כל הכנסת ישראל, ישראל הם גילוי של הקבה בעולמו.

עיקר דין תפילה בציבור חלה על תפילת שמונה עשרה. גם כלפי מניין מאחר ושם מתגלה המהלך של תפילת ציבור.

כל עומד לפני המלך שאני אהיה אספקלריא לקבה. זה לא שאני עומד לפני המלך.

צריך להבין את התפיסה של עומד לפני המלך.

אדם יכול להגיע לתפילת שמונה עשרה והוא ניגש במהלך שאני ישבח לקב"ה, אני יודה לקב"ה ואני יבקש מהקב"ה אבל הצורה האמיתית של תפילת עמידה היא שישראל הם אספקלריא לגילוי הקבה בעולמו. זה נקרא, האבות הם המרכבה.

תפילת העמידה התכלית שלה לגלות מציאותו יתברך בעולם, מי שיכול לעמוד לפני המלך זה מי שהוא זך, נקי. וככל שהוא זך ונקי, כך הקב"ה מאיר דרכו יותר. אספקלריא שאינה מאירה, הקב"ה מאיר דרכה פחות. אספקלריא המאירה, מדרגת משה רבינו, כביכול הקב"ה מאיר שם בשלמות.

התכלית שדרכם הקב"ה יאיר בעולמו.

חזל הקדושים אומרים שמבואר להדיה בדברי רבותינו שבתחילת תפילת שמונה עשרה אדם צריך להעמד את עצמו ולכוון

להיות מרכבה לקבה.

השומר אמונים, מביא מדברי רבותינו, שאדם צריך להרגיל את עצמו, לאמר תמיד בלשונו, לבקש מהקב"ה שהוא יזכה להיות מרכבה למען יתברך שמו.

להרגיל את הנפש לחזור על זה עוד פעם ועוד פעם. כמובן שאדם צריך להיות מחובר לדברים, זה לא רק מילים. מה כוונת הדבר? **שהוא יתפוס שכל מציאות החיים שלו זה רק לגלות על ידו את מציאות הקב"ה.**

כשחזל הקדושים אומרים שאדם צריך להמליך את הקב"ה על כל אבר ואבר, במילים פשוטות, מלבד קיום הרמ"ח מצוות עשה, ושסה מצוות לא תעשה, שזו ההמלכה על האיברים, מצד המעשה. מלבד כך, מצד התפיסה הפנימית של הדברים, שיש מה שהלב של האדם מכיר את הקב"ה ויש מה שהמח של האדם מכיר את הקב"ה ויש מה שכל האיברים כולם מכירים את מציאות השם יתברך שמו.

"כל עצמותי תאמרנה, " כולם מעידים על מציאות השם יתברך שמו.

- [תפילת שמונה עשרה שלם] 1]

Source: <https://bilvavi.net/shiur/עומדלפניהמלך/005-תפילה-005>

Links

[1] <https://bilvavi.net/tefillah>